

— Seija Berends —

Winnen door verliezen

WINNEN DOOR VERLIEZEN

Seija Berends

Winnen door verliezen

VCL serie

ISBN 978 90 5977 277 9
NUR 344

© 2008 VCL-serie, Kampen
Omslagillustratie: Kees van Scherpenzeel
Omslagontwerp: Van Soelen Communicatie

www.vclserie.nl
ISSN 0923-134X

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Het heeft vannacht gevoren. De stilte van de vroege ochtend hangt ijltussen de bomen en over het wijde watervlak. Langs de oever staan de rietstengels roerloos te glanzen als gesponnen goud. De laatste sterren zijn nog zichtbaar, maar langzaam gloort vanuit het oosten het licht van de nieuwe dag. Dan beroert de eerste zonnestraal aarzelend het rimpelloze water en danst over het eenzame roeibootje dat daar ligt aangemeerd. Een zojuist ontwaakte vogel verheft zich met trage vleugelslag vanuit de oude treurwilg hemelwaarts, zijn vrijheid tegemoet. De serene stilte wordt echter plotseling doorbroken door doffe voetstappen die zich ritmisch een weg zoeken over het bospad. De klank verandert wanneer het pad eindigt en overgaat in grasland dat zich uitstrekt naast de grote recreatieplas.

Verrast staat Tjardie stil wanneer ze vanuit de schemer van het bos onverwacht geconfronteerd wordt met de ontwakende wereld om haar heen. Onwillekeurig trekt ze de band van haar hoofd die het haar uit haar gezicht moet houden, en schudt het even los. Met blije ogen kijkt ze over het water. Haar blik volgt de opvliegende vogel. Even benijdt ze hem om zijn vrijheid. Hij kan vliegen waarheen hij wil. Geen plicht die hem roept, niemand die hem terughaal naar de nuchtere werkelijkheid. Geen dwingende stem die hem dagelijks achtervolgt. Maar nee, nu even niet. En nogmaals schudt Tjardie haar hoofd, alsof ze die gedachte van zich af wil werpen. Dan doet ze de band weer om en meet met haar ogen de omtrek van de plas. Ze kijkt op haar horloge. Het kan nog net voordat Thomas naar school moet. De anderen kunnen zichzelf wel redden. Zij zullen haar nauwelijks missen. Of ze zouden haar nodig moeten hebben om iets te zoeken wat ze niet kunnen vinden. Lennard zal echter wachten, terwijl hij ongeduldig op de klok kijkt en zich afvraagt waarom ze zo lang wegblijft. Lennard kan zich waarschijnlijk niet eens meer voorstellen hoe het is de nieuwe dag te begroeten zoals Tjardie dat doet. Op deze manier bereidt ze zich min of meer voor op de taak die thuis op haar wacht. Geen gemakkelijke taak, daar is ze zich van bewust. Want zo voorspoedig als het leven zich eerst liet aanzien, zo anders is alles sinds vorig jaar. Nu zijn er weleens uren dat Tjardie het even niet meer ziet zitten en zomaar weg zou willen vliegen, net als die vogel daarnet.

Om weer in conditie te komen maakt ze haar beenspieren los en zwaait ze met haar armen. Dan vervolgt ze haar pad langs de oever. Dat gaat beter nu de grond door de vorst harder is geworden. Al spoedig heeft ze haar oude ritme teruggevonden.

Opgeschrikt door Tjardies voetstappen laten de eenden hun protest horen wanneer de stilte wordt verstoord. Luid kwakend geven ze hun ongenoe- gen te kennen.

Tjardie is blijkbaar niet de enige die vroeg uit de veren is. In de verte komt haar nog een hardloper tegemoet. Het is die man in dat blauwe sport- tenue. Ze is hem al vaker tegengekomen. Meestal passeren ze elkaar zwij- gend en steken ze alleen groetend een hand op. Eén keer heeft ze hem aan- gesproken terwijl hij stond uit te puffen.

‘Gaaf het nog?’, vroeg ze, vermoedend dat hij zich bezeerd had.

Hij moest allen even op adem komen, vertelde hij haar glimlachend. ‘Tijdje niet gelopen’, zei hij erachteraan. Na die woorden had Tjardie hem succes gewenst en haar weg vervolgd.

Nu heeft hij er blijkbaar goede de pas in. Hij heeft een soepele loop over zich. De man houdt zich echter wat in wanneer hij Tjardie nadert.

Onwillekeurig doet Tjardie hetzelfde.

‘Ook genieten van de mooie ochtend?’, vraagt hij.

Tjardie knikt glimlachend. ‘Morgen regent het misschien weer.’

‘Ga je dan niet?’

Tjardie schudt haar hoofd. ‘Niet als het echt slecht is.’ Hij heeft een vriendelijk, gebruint gezicht, constateert ze, alsof hij nog niet zo lang ge- leden in de zon heeft gezeten. ‘Naar Spanje geweest?’, vraagt ze, verwij- zend naar zijn gezonde huidskleur.

Hij schudt zijn hoofd. ‘Naar de wintersport, samen met mijn zoon, in de voorjaarsvakantie.’

‘O, leuk.’ Even voelt Tjardie iets van jaloezie wanneer ze aan Thomas denkt, en aan Ruud en Jonie. Hun zou ze dat ook gunnen, zomaar een weekje ertussenuit, lekker skiën. ‘Oostenrijk?’

De man knikt. ‘Tirol. Edda wilde niet mee.’

‘O.’ Weifelend kijkt ze hem aan. Zou Edda zijn vrouw zijn, of ...?

‘Mijn dochter’, verduidelijkt de man. Hij haalt dan licht zijn schouders op. ‘Ze is nu bijna achttien. Wat wil je? Op die leeftijd ga je niet meer met je pappie mee.’

Tjardie glimlacht. ‘Als ze mij op die leeftijd zo iets hadden gevraagd, had ik meteen toegeapt.’

‘Ach ja, de tijden zijn veranderd. En misschien ook de opvoeding. Wie zal het zeggen?’

Tjardie bekijkt hem wat kritischer. De man maakt een serieuze indruk.

Zijn gezicht betreft wanneer hij vergoelijkend zegt: ‘Ze heeft het ook niet gemakkelijk gehad. Edda mist haar moeder.’

‘Is ze weg?’, vraagt Tjardie aarzelend.

‘Gestorven. Vier jaar geleden’, zegt hij kort.

‘Dat spijt me’, zegt Tjardie zacht.

Zijn gezicht wordt grimmig. ‘Het had niet mogen gebeuren. Volslagen zinloos. Moeder van twee jonge kinderen. Maar daar wordt niet naar gevraagd.’

‘Nee’, geeft Tjardie toe. ‘Als dat zo was, zou er ook niet zo veel verdriet in de wereld zijn.’ Ze denkt aan Lennard.

‘Maar je zoon vond het wel leuk?’, probeert ze.

Nu ontspant zijn gezicht weer. ‘Heel leuk. Wij zijn nog steeds goede maatjes.’ Dan strekt hij zich uit. ‘Kom, ik moet weer verder. Het is tijd om Ron uit bed te halen. Hij had het eerste uur vrij.’ Hij glimlacht naar Tjardie. ‘Misschien komen we elkaar nog eens tegen.’

‘Ja, wie weet.’

Allebei zoeken ze hun eigen tempo weer op. Spoedig is hij achter de bomen verdwenen. Hij neemt waarschijnlijk het pad waar Tjardie zojuist vandaan komt.

Tjardie loopt verder langs het water. Ze is haar ritme een beetje kwijt en loopt niet meer zo ontspannen als daarnet. Haar gedachten houden zich nog met de man bezig, en met wat hij haar verteld heeft. Zou hij die vier jaar alleen voor zijn kinderen gezorgd hebben? Vast wel. Hij zat nogal over die dochter in. Toch zal hij haar langzaam moeten loslaten. Waarschijnlijk had hij meer van haar verwacht, meer steun misschien, of liefde. Tjardie denkt aan Jonie. Volgend jaar is zij ook zover. Maar nu nog even niet. En hoewel Ruud twee jaar ouder is dan Jonie, heeft ze van hem ook totaal geen last. Misschien komt dat nog. Hoewel, Jonie kan de laatste tijd wel erg uit haar slof schieten. Het hoort er waarschijnlijk allemaal bij. Als ze maar weten dat ze altijd bij haar kunnen aankloppen. Alleen niet meer bij Lennard. En dan is Thomas er nog. Ze lacht zachtjes wanneer ze aan hem denkt. Hij is nog echt haar jongste kind. Thomas met zijn argeloze, opgewekte karakter. In iedere dag ziet hij wel iets leuks. Ze zal wat doorlopen, zodat ze hem nog even weg kan helpen.

Leuke ontmoeting was dat zojuist. Zoiets geeft de dag een gouden randje, iets om aan terug te denken, om te weten dat zij niet de enige is die haar moeilijkheden het hoofd moet bieden. Haar vroeg hij echter niets. Misschien volgende keer, als ze elkaar nog eens spreken.

Zodra Tjardie het tuinkekje opent, ziet ze in de slaapkamer boven Lennards gezicht voor het raam verschijnen. Ze wuift even om hem te laten weten dat ze er is. Hij wuift niet terug. Zelfs geen glimlach ziet ze op zijn gezicht. Terwijl ze de sleutel in het slot steekt, voelt ze een kramp als een

benauwende band om haar maag. Het blijde gevoel van het begin van de mooie dag zakt langzaam uit haar weg.

‘Ik kom eraan!’, roept ze alvast naar boven wanneer ze Lennard in zichzelf hoort mompelen. Snel verruilt ze haar sportschoenen voor gemakkelijke huisslippers. Ze hangt haar jack aan de kapstok. Dan loopt ze de trap op. In de badkamer is Thomas bezig. Tjardie steekt haar hoofd om de hoek van de deur. ‘Morgen, jongen. Het wordt een mooie dag.’

‘Hoi, mam. Lekker gelopen?’

‘Heerlijk. Het heeft vannacht wat gevrozen. Maar de zon wordt al een beetje warm.’

‘Mmm, misschien gaan we op het veld sporten.’

Tjardie lacht. Echt Thomas. Die ziet overal iets positiefs in.

In de grote slaapkamer is het een chaos. Ontgoocheld kijkt Tjardie in het rond terwijl ze terugdenkt aan de serene stilte van de ochtend, het glanzende water en de vogel die omhoogvloog.

‘Morgen, Lennard’, zegt ze tegen de man die zonder haar aan te kijken aan het dekbed trekt. ‘Zoek je iets?’

‘Sokken.’

‘Daar hoef je toch het hele bed niet voor overhoop te halen’, moppert ze zacht terwijl ze het dek rechtrekt.

Meteen richt hij zijn onmacht tegen haar, tegen Tjardie, die er niet was toen hij haar nodig had. Hij stottert wanneer hij haar duidelijk wil maken dat ze eerder thuis had moeten komen.

‘Rustig maar’, sust Tjardie. ‘Jij gaat straks eerst lekker douchen. Intussen zoek ik je sokken.’ Zacht duwt ze hem op de rand van het bed en strijkt over zijn verwarde haren.

‘Je was weg’, verwijt hij haar als een drammerig kind.

‘Ja, Lennard, ik was aan het hardlopen. Maar nu ben ik weer bij je. Zal ik een kop thee halen? Hier, ga nog maar even terug in bed. Thomas moet zo naar school. Die zal ik eerst weghelpen.’

Geagiteerd loopt ze naar beneden en zet water op. Intussen smeert ze een paar boterhammen voor Thomas. Hij moet zelf maar bepalen hoeveel hij er wil meenemen. De appel niet vergeten. Er mankeert niets aan zijn eetlust. Hij lijkt op zijn vader zoals die was voor het ongeluk. Van die flinke, opgewekte man van toen is nu niet veel meer over.

Samen met twee vrienden ging Lennard vorig jaar een lang weekend naar Frankrijk. Daar wilden zij zich uitleven in hun favoriete sport, bergbeklimmen. Hoewel Lennard in goede conditie was, is de val die hij maakte, hem fataal geworden. Hij gleed uit en viel tien meter naar beneden, op

zijn rug, waarbij hij met zijn hoofd op een rotsblok terecht kwam. Ze mochten nog van geluk spreken dat de gevolgen niet ernstiger waren. Later heeft Tjardie wel gedacht dat het misschien beter geweest zou zijn als dat wel het geval geweest was. Een vreselijke gedachte, daar is ze zich van bewust. Maar een krachtige man in één klap in een hulpeloos kind zien veranderen is erger dan ze zich ooit had kunnen voorstellen. Natuurlijk waren ze blij dat Lennard nog leefde. Maar haar maatje en de stoere vader van hun kinderen was niet meer teruggekomen. Lennard is nu eigenlijk alleen nog maar het vierde kind waarvoor Tjardie moet zorgen. Na een scanonderzoek bleek hij door de val een lichte hersenbeschadiging opgelopen te hebben. Lennard kan zich het ongeluk nauwelijks meer herinneren. In huis draait nu eigenlijk alles om hem. En dat is iets wat de kinderen niet altijd op prijs stellen. Jonie heeft weleens in een boze bui geroepen dat ze zo snel mogelijk het huis uit wil. En daar voelde Tjardie zich dan weer schuldig over. Ze is zich ervan bewust dat ze haar leven, en daarmee ook dat van haar kinderen, in balans moet brengen. Dat gaat niet altijd even gemakkelijk. Daarbij komt dat hun inkomen sinds die tijd drastisch is gedaald. Lennard had namelijk een goede baan als bedrijfsleider bij een automobielbedrijf. En Tjardie werkte drie dagen in de week in het ziekenhuis als docente voor de opleiding van verpleegkundigen. Ze hadden een prima leven en konden de kinderen alles geven wat ze nodig hadden. Nu moet ze uitkijken bij alles wat ze uitgeeft. Toch vindt Tjardie dat het ergste niet. Wel het feit dat er van hun onbezorgde tijd niet veel meer over is. Soms kan ze intens terugverlangen naar vroeger. Dan herinnert ze zich hoeveel plezier ze toen met elkaar hadden. Lennard is sindsdien een vreemde voor haar geworden, een humeurige, in zichzelf gekeerde man, met wie ze alleen maar medelijden kan hebben. Iedere dag moet Tjardie zichzelf er weer van overtuigen dat niemand schuldig is aan wat Lennard is overkomen, en dat ze alleen met veel geduld en wijsheid nog iets van haar leven kan maken. Om er niet onderdoor te gaan neemt ze de laatste tijd weleens een uurtje voor zichzelf. 's Morgens vroeg, zoals vanmorgen, op een tijdstip waarop niemand haar nog nodig heeft. Dat ene uurtje hardlopen geeft haar weer de broodnodige energie. Een uurtje helemaal voor zichzelf om de zon te zien opgaan, zich even te verliezen in de rust van het bos en te kijken naar het glinsterende water van de plas.

Het water kookt, en Tjardie schenkt de thee in de glazen die ze heeft klaargezet. Op het bordje legt ze een paar besmeerde beschuiten. Een goed begin van de dag.

'Opschieten, kerel', maant ze Thomas wanneer het al bijna halfnegen is. De school is om de hoek, voor Thomas dus geen reden om te laat te komen.

Hij eet een boterham en drinkt een beker melk. Twee boterhammen gaan in een zakje voor tijdens de pauze. Een vluchtige kus terwijl hij zijn jack aantrekt. ‘Tot zo, mam.’

‘Tot straks jongen.’ Ze kijkt hem na terwijl hij het buiten op een lopen zet. Even glimlacht ze. Energie genoeg.

Boven zit Lennard alweer te knikkebollen. ‘Kom, Lennard, wakker worden.’ Resoluut trekt ze het dek van hem weg. Slaperig kijkt hij naar het blad met de theeglazen en de beschuiten. Onwillekeurig vergelijkt Tjardie hem met de man van vanmorgen. Waarschijnlijk zijn ze van dezelfde leeftijd. Maar wat een verschil. Lennard met zijn bleke gezicht, ongekamde haren en uitgebluste ogen. Daartegenover die gezonde, sportieve hardloper. Maar nee, dat is niet eerlijk. Lennard heeft er ook niet om gevraagd.

‘Kom, Lennard’, zegt ze nu wat zachter, en ze schuift het tafeltje naar hem toe. ‘Een lekker kopje thee. Buiten is het heerlijk. Straks gaan we een eindje wandelen.’

‘Wandelen? Nu?’, vraagt Lennard.

Tjardie schiet in de lach. ‘Zo niet. Straks. Je moet eerst douchen en aankleden.’ Het zal nog wel een poosje duren eer hij zover is, weet Tjardie uit ervaring. Lennard heeft de tijd. Het leven kabbelt aan hem voorbij. Voor hem is er geen heden meer, noch verleden. Niets meer waar hij warm voor loopt. Of het moeten zijn sokken zijn die hij kwijt is. Opeens welt er een hevig medelijden in Tjardie op terwijl ze bedenkt hoeveel plannen hij nog had. Hoe blij hij was met zijn huis, de kinderen. En met haar. Arme Lennard. Maar met zijn leven is dat van Tjardie ook een beetje voorbij. En dat laatste wil Tjardie niet. Zij wil vrolijk zijn en genieten van al het moois dat er nog bestaat. Tweeënveertig is ze nu, Lennard zevenenveertig. Het kan toch niet zo zijn dat het voor haar ook al voorbij is? Tjardie wil leven, weten dat er nog iets meer is dan alleen zorgen. Tjardie wil liefhebben en geliefd worden. Net zoals een plant ook niet kan bloeien zonder zon. Weer kijkt ze naar Lennard. Van hem heeft ze niets meer te verwachten. Lennards gezicht vervaagt, en onwillekeurig komt er een ander beeld voor in de plaats: een gebruind gezicht met vriendelijke ogen.

Dan recht Tjardie haar schouders. Dat mankeert er nog maar aan. Zich van de wijs laten brengen door iemand die ze niet eens kent. Op een of andere manier schuilt daar ook gevaar in. Maar kom, een vluchtige ontmoeting is nog geen ontrouw.

‘Smaakt het?’, vraagt ze aan Lennard als om de onuitgesproken gedachte uit te wissen. Daarbij streelt ze zijn wang.

Wanneer hij haar aankijkt, ziet ze even iets van herkenning in zijn blik, iets van genegenheid, zoals vroeger. Dan is het weer voorbij.

Nadat Tjardie de vaat heeft weggewerkt en de was in de machine heeft gestopt, gaan ze op pad. De boodschappentas heeft ze op voorhand meegenomen. Op de terugweg komen ze toch langs de supermarkt.

Eenmaal daar aangekomen installeert ze Lennard op de stoel naast het koffiezetapparaat, dat uitnodigend staat te pruttelen. Ze schenkt een beker-tje in voor Lennard. Dan haast ze zich langs de schappen. Ze moet melk hebben, en brood. Kaas, en sla voor bij de macaroni. Bij de kassa liggen de lokkertjes, zoals zakjes snoep en repen chocolade. Onbewust zoekt Tjardie iets uit voor de kinderen. Eigenlijk zou ze dat niet moeten doen, en hun een gezonde appel aanbieden. Toch legt ze een zak op de band en rekent af. Lennard heeft zijn koffie nog niet op. Tjardie wacht ongeduldig terwijl ze aan de was denkt die inmiddels klaar zal zijn. Straks meteen maar buiten ophangen nu het nog goed weer is.

‘Kom, Lennard. We moeten naar huis.’

Terwijl ze met de was bezig is, komen de donkere wolken weer aandrijven. Jammer. Tjardie verlangt naar het voorjaar na de lange, sombere winter. Vroeger had ze daar nooit last van, druk als ze het altijd had met haar gezin en haar baan. Ze hield van de wintertijd, met als hoogtepunt de gezellige decembermaand. Eerst Sinterklaas, daarna Kerstmis en oudejaarsavond. Dit jaar heeft ze opgelucht ademgehaald toen alles weer voorbij was. Toen voelde ze ook pas hoe moe ze was, en hoeveel het haar gekost had de opgewekte moeder te spelen en de feestdagen net zo sfeervol te laten verlopen als vorige jaren. Of ze daarin geslaagd is, weet ze niet eens. Wel dat ze al die weken op haar tenen heeft gelopen. Eigenlijk verlangt ze nu alleen nog maar naar rust. Maar het leven gaat verder. De kinderen eisen haar aandacht op, net als Lennard. En ach, misschien is dat maar goed ook. Zo heeft ze geen tijd om te gaan piekeren en toe te geven aan haar neerslachtige buien. Het gaat de ene dag natuurlijk beter dan de andere. Soms kan ze best weleens blij zijn om alles wat ze nog wel heeft, bijvoorbeeld wanneer ze ’s avonds allemaal weer om de tafel zitten en Tjardie met genoegen toekijkt hoe de maaltijd eer wordt aangedaan. Het resultaat mag er dan ook zijn. De kinderen zien er stuk voor stuk gezond uit.

De was hangt. Tjardie neemt even de tijd om een blik op de tuin te werpen, waar de eerste tekenen van de lente al te zien zijn: bloeiende sneeuw-klokjes en krokussen die op het punt staan uit te komen. Wat verderop ziet ze warempel de groene punten van de hyacinten al boven de grond uit komen. Weer bekriipt Tjardie het opwindende gevoel dat ze vanmorgen had bij het zien van de lente die in aantocht is. ‘Kom eens kijken, Len-

nard!', roept ze in de richting van de keuken wanneer ze hem daar bezig hoort.

Lennard steekt zijn hoofd om de deur. 'Is er iets?'

Tjardie wijst op de krokussen. 'Het wordt gauw lente.'

'Koud', huivert Lennard, en hij trekt meteen de deur dicht.

Opeens wordt Tjardie nijdig. Is er dan niets meer wat hem nog raakt? Hij kijkt er niet eens naar. Dan slikt ze haar emotie weg. Niets van aantrekken, spreekt ze zichzelf toe. Laat je niet van de wijs brengen, maar geniet er zelf gewoon van.

Het verse kopje koffie troost haar weer een beetje. Evenals het telefoontje van haar moeder, uit Amersfoort, die haar dochter op de hoogte brengt van de laatste nieuwtjes. Kleine alledaagse dingen, maar voor Tjardie zijn ze belangrijk omdat ze behoren bij het leven waarvan ze zelf als kind deel uitmaakte. Ze luistert met een glimlach wanneer moeder vertelt over vader die de fiets weer heeft gepakt. Hij is namelijk op weg naar zijn volkstuin-tje om alvast voorbereidingen te treffen voor het komende seizoen. Tjardie lacht zacht. Pa kon het thuis zeker niet meer uithouden nu de winter weer voorbij is.

'Hij was om zes uur al aan het spoken', gaat moeder verder. 'Het liefst was hij toen meteen vertrokken. Ach, wat moet zo'n man ook op een flat?'

Tjardie denkt aan het ruime huis dat vader en moeder al die jaren hebben bewoond en waar haar zus Marion, haar twee broers en zijzelf allemaal geboren zijn. Een heerlijke jeugd hebben ze daar gehad. De tuin was vaders lust en leven. Voor haar ouders werd het huis echter te groot nadat de kinderen het huis verlaten hadden. En het werk werd voor moeder te veel, na haar twee heupoperaties. Daarom hebben ze uiteindelijk voor een flat gekozen. Maar Tjardie weet zeker dat vader altijd nog terugverlangt naar het oude huis. Ze begrijpt nu pas goed dat die verhuizing voor vader echt een opoffering is geweest.

'Ja,' antwoordt ze dan op moeders verzuchting, 'vader heeft het echt voor u gedaan, omdat dat de beste oplossing was.'

'Voor jou is het allemaal erger', zegt moeder, denkend aan Tjardies zorgen. 'Jij bent nog jong, maar wij hebben onze tijd gehad.'

'Het zal wel wennen', geeft Tjardie toe. 'Tegenwoordig neem ik weleens een uurtje voor mezelf. Dan ga ik zwemmen of hardlopen. Soms even lekker winkelen met Jonie.'

'Dat is goed kind, en als je ons nog eens nodig hebt als oppas, moet je het maar zeggen. Je weet dat je vader goed overweg kan met Lennard.'

'Het is niet meer de Lennard van vroeger, moeder. Hij is er niet gemak-

kelijker op geworden.’ Bij die woorden kijkt Tjardie Lennards kant uit. Ze hoopt dat hij niet meeluistert. Maar nee, Lennard zit bij de radio en zoekt naar het cassettebandje dat hij wil horen. Driftig gooit hij een stapel op de grond wanneer hij de juiste niet kan vinden. ‘Hé, Lennard, wat doe je nou? Wacht, ik zal je helpen. Sorry, mam,’ zegt ze tegen moeder, ‘ik zal je vanavond wel terugbellen. Hoor ik meteen hoe pa het gemaakt heeft.’

Moeder zucht. ‘Ga maar gauw, liefje, en ...’

Maar Tjardie heeft de telefoon al neergelegd.

De volgende morgen regent het. Even staat Tjardie te twifelen of ze toch zal gaan lopen, zoals ze van plan was. Ze heeft haar sporttenu al aan. Maar wanneer ze naar buiten kijkt, houdt de aanblik haar tegen. Er staat namelijk een stormachtige wind. De nog kale takken aan de bomen zwiepen vervaarlijk heen en weer. Net als de hoge conifeer in buurmans tuin. Niet erg uitnodigend dus. Teleurgesteld trekt ze haar sportschoenen en joggingpak uit.

‘Ga je niet lopen?’, informeert Ruud belangstellend, terwijl hij een stuk brood in zijn mond propt.

Tjardie schudt haar hoofd. ‘Mij te koud en te nat.’

‘Watje’, grijnst Ruud plagend. ‘Ik moet nog vijf kilometer trappen.’

‘Jij moet, ik niet. Als jij niet hoeft, lag je nu nog te snurken.’

‘Waarom blijf jij dan ook niet lekker liggen?’

‘Ik moet ervoor zorgen dat mijn kinderen goed gevoed en gekleed de deur uitgaan.’

‘Wij kunnen anders best voor onszelf zorgen’, meent Ruud.

‘Ook als je band leeg staat, en je mijn fiets wilt gebruiken?’, vraagt Tjardie veelbetekenend.

Ruud lacht en geeft zijn moeder een klopje op haar arm. ‘Jij bent de slechtste moeder nog niet.’ Waarna hij zijn rugzak pakt en de gang in loopt.

Tjardie laat hem uit. Een kus is er tegenwoordig niet meer bij. Die bevaart hij waarschijnlijk voor Linette, het meisje uit zijn klas waar hij momenteel smoorverliefd op is. Glimlachend kijkt ze hem na terwijl hij wegsprint om zich vijf kilometer verderop bij zijn vrienden te voegen op het vwo. Ruud wil graag verder leren en later een opleiding tot manager volgen. Hij kijkt er nu al naar uit.

Terwijl Tjardie de vaat sorteert, komt Jonie de keuken binnen. Ze kijkt niet erg vrolijk.

Zeker een slechte bui, constateert Tjardie.

‘Snertweer’, moppert Jonie en geeuwt hartgrondig. ‘Ik denk dat ik me maar ziek meld.’

‘Ben je dan ziek?’, informeert Tjardie.

‘Dat zou je hier wel worden. Eén dag mooi weer, en dan is het alweer voorbij. Doe je het?’, vraagt ze meteen.

Tjardie houdt zich van den domme. ‘Wat moet ik doen?’

‘Nou, mij ziek melden.’

Tjardie schudt haar hoofd. ‘Kleed je maar lekker warm aan. Je kunt wel met de bus, als je dat graag wilt.’

Een boze blik is het antwoord. ‘En vanmiddag zeker lopen naar de sportzaal. Bah, jij hebt het maar gemakkelijk.’

Tjardie verbijt een lachje. ‘Ruilen? Dan mag jij de was doen, en voor pappa zorgen en ...’

Dan knellen Jonies armen zich al om haar nek. ‘Sorry, mam. Ik heb nu eenmaal een pestbui.’

Tjardie trekt haar dochter even tegen zich aan. ‘Het geeft niet, schat. Ik heb ook weleens een snertbui. Wij, vrouwen, hebben het nu eenmaal niet gemakkelijk.’ Dan schenkt ze een kop thee voor Jonie in. ‘Hier, drink maar warm op. Straks op school mag je weer keten met de meiden.’

Jonie kijkt haar moeder aan. ‘Mis jij je werk in het ziekenhuis weleens?’

‘Natuurlijk wel. Maar het heeft geen zin daarover te zeuren. Ik kan pappa niet alleen laten.’

‘Zo leuk is hij anders niet. Vroeger was het hier veel gezelliger.’

Tjardie zucht even. ‘Pappa heeft hier ook niet om gevraagd.’

‘Ik begrijp soms niet hoe jij het volhoudt.’

‘Gewoon er maar het beste van maken. En gelukkig heb ik fijne kinderen die mij steunen.’

‘En wanneer wij straks de deur uit zijn, wat dan?’, wil Jonie weten.

Tjardie glimlacht. ‘Dat duurt gelukkig nog een hele tijd. En wie weet gaat het dan met pappa weer wat beter.’ Ze twijfelt echter aan haar eigen woorden.

Jonie ook. Ze geeft er tenminste geen commentaar meer op. Ze pakt haar tas en geeft Tjardie een extra dikke kus. Haar boze bui is ze kennelijk alweer kwijt.

Als laatste komt Thomas naar beneden. Over een halfjaar is ook hij basisschoolkind af en in plaats daarvan brugpieper, als alles goed gaat. Over hem zal Tjardie zich weinig zorgen hoeven te maken. Hoewel, je weet maar nooit. Toch jammer dat alles zo snel voorbijgaat. Het liefst zou ze de tijd willen tegenhouden. Als ze zelf haar baan nog had, zou ze er niet mee zitten. Even dwalen haar gedachten af naar die leuke tijd dat ze in het ziekenhuis werkte, de gezellige sfeer bij die groep gemotiveerde jonge mensen. Ernstig wanneer het hun werk betrof, maar soms behoorlijk uitgelaten

wanneer ze even moesten spuien. Dat is alleen maar gezond bij zo'n zwaar beroep. Een mens kan nu eenmaal niet alle leed van de wereld op zijn schouders nemen. Nu het Tjardie echter zelf raakt, ligt het toch een beetje anders. Je kunt nog zo mooi vertellen hoe het moet, maar zelf toepassen is vers twee. Neem nu haar teleurstelling dat ze niet kon hardlopen. In haar hart gaf ze Lennard daarvan zelfs de schuld. Dat slaat natuurlijk nergens op. Zou die andere hardloper haar nog gemist hebben? Misschien vindt hij haar ook wel een watje, zoals Ruud het zo vleierend uitdrukte. Als het kan, gaat ze er vanmiddag nog een uurtje tussenuit. Het boek terugbrengen bij de bibliotheek en meteen even langs Leonie, haar vriendin. Die zal ook wel balen met die regen, omdat ze dan niet weg kan met haar drie kleine kinderen. Tjardie glimlacht wanneer ze aan Leonie denkt, drie jaar jonger dan zijzelf, en aan haar kinderen, van wie de oudste jongen pas vijf is. Dan zijn er nog twee meisjes, een van tweeënhalf en een baby van zeven maanden. Allemaal schatjes, maar Leonie heeft er haar handen vol aan.

Nadat Tjardie die middag Lennard van thee voorzien heeft, zegt ze: 'Ik ga naar de bibliotheek en meteen even langs Leonie.'

Lennard zit naar de radio te luisteren.

Tjardie vraagt zich af of hij de dialoog daarop kan volgen. Blijkbaar wel, gezien de knikjes waarmee hij erop reageert.

Verstoord kijkt hij op. 'Ga je weg?'

Tjardie knikt. 'Ik kom zo vlug mogelijk terug.'

Lennard staat op. 'Ik ga mee.'

Dat is de bedoeling echter niet. 'Blijf jij nu lekker zitten. Buiten regent het, je hebt er niets aan', probeert ze hem te overtuigen. 'Ik zal voor jou ook een boek meenemen, goed?'

Verongelijkt gaat hij weer zitten. Wanneer ze wegfietst, staat hij haar na te kijken.

Nu voelt Tjardie zich weer schuldig, alsof ze hem in de steek laat. En eigenlijk is dat ook zo. Ze ontvlucht Lennard om zelf een gezellig uurtje te hebben. Zal ze dan toch maar ...? Ze rijdt echter door.

Het is druk in de bibliotheek. Nu wordt ze toch weer ongeduldig. Zo snel mogelijk kiest ze haar boeken.

Leonie is enthousiast wanneer ze Tjardie ontdekt. 'Je komt als geroepen. Ik zag het bijna niet meer zitten met dat stel.'

Tjardie lacht. 'Het is je aan te zien.' Leonie ziet er verhit uit. En binnen is het een puinhoop, waar de tweejarige Fieke voor heeft gezorgd.

Die zit met een stralend snoetje tussen de bende. 'Sjeuren', zegt ze met een engelachtig stemmetje. Scheuren dus.

‘Ja, dat zie ik wel’, glimlacht Tjardie.

‘Ik wist niet meer wat ik met haar aan moest’, verontschuldigt Leonie zich. ‘Toen heb ik haar maar een oud telefoonboek gegeven waar ze haar energie aan kwijt kan.’

Tjardie lacht. ‘Beter dit dan een bibliotheekboek.’

Ondanks de troep komt Leonie gezellig bij Tjardie op de bank zitten. ‘Vertel eens, hoe gaat het met jou?’

‘Dat kan ik beter aan jou vragen. Ik hoef Ruud geen oud telefoonboek meer te geven. Hij is nu in de periode dat hij de meisjes gaat ontdekken. Ik krijg zelfs geen kus meer van hem wanneer hij naar school gaat.’

‘Werkelijk? O, wat spannend. Dat krijg ik later ook allemaal nog. En Jonie?’

Tjardie glimlacht wanneer ze aan Jonie denkt. ‘Chagrijnig, wel lief. Ze wilde thuisblijven. Of ik haar ziek wilde melden, vroeg ze.’

‘En dat heb je niet gedaan? Wat een harde moeder ben jij. Ik geef ze vast overal hun zin in als ze lang blijven zeuren.’

‘Dom. Je moet wel voet bij stuk houden.’

Leonie zucht. ‘Dat zegt Siem ook altijd tegen me. Met Freddie zal het wel gaan, maar met dat stoute meisje vast niet.’ De laatste woorden gaan vergezeld van een vertederd lachje in de richting van het stoute meisje. ‘Word daar nu maar eens boos op. En Doortje wordt vast en zeker net zo ondeugend als haar zusje.’

‘Geniet maar van hen. Het is maar al te snel voorbij’, raadt Tjardie Leonie aan.

Leonie knikt, terwijl ze haar vriendin oplettend aankijkt. ‘Hoe gaat het met Lennard?’

Tjardie haalt haar schouders op. ‘Hetzelfde. De ene dag iets beter dan de andere. Hij had mee gewild. Ik had al spijt toen ik wegreed. Maar ik moest er even alleen uit.’ Ze glimlacht verontschuldigend. ‘Van zo’n uurtje knap ik weer helemaal op.’

Leonie legt haar arm om Tjardies schouder. ‘Je bent hier altijd welkom. Het valt ook niet mee voor je.’

‘Ach, ik wil niet zielig overkomen, hoor. Ik heb hem tenslotte nog, en de kinderen. En ouders die me steunen. Verder heeft iedereen zijn eigen moeilijkheden. Ik neem de laatste tijd wel meer een uurtje voor mezelf. Gisteren ben ik wezen hardlopen. Maar vandaag was het geen weer. Ik troost me nu maar met de gedachte dat de hele zomer nog voor me ligt. Maar kom, ik zal mijn thee opdrinken en dat kleine schatje even knuffelen.’ Daarbij trekt ze Fieke op schoot, die wel voor een knuffel te porren is. ‘Nu nog even naar je zusje kijken’, zegt Tjardie terwijl ze opstaat.

Fieke gaat mee, iets wat ze beter niet had kunnen doen, want hardhandig trekt Fieke aan Doortjes arm. ‘Wakker worden, Doortje’, maant ze. ‘Hier is Tjardie.’

Tjardie schiet in de lach, of ze wil of niet. ‘Wat een schatje’, zegt ze verdederd wanneer de baby meteen haar liefste lachje laat zien. ‘Als je haar kwijt wilt, breng je haar maar bij mij’, zegt ze tegen Leonie wanneer die haar uitlaat. ‘Doe de groeten aan Siem en Freddie.’ Met haar gedachten nog bij het jonge gezin rijdt Tjardie huiswaarts.

Ze heeft Leonie leren kennen toen ze elkaars burens werden. Toen Lennard en Tjardie twintig jaar geleden trouwplannen hadden, kregen ze via het bedrijf waar Lennard toen werkte, een tweekamerflat aangeboden. Die kans grepen ze met beide handen aan. Anderhalf jaar later werd kleine Ruud geboren. En een van de eersten die de kraamvrouw een bezoekje kwamen brengen, was hun nieuwe buurvrouw Leonie. Ze woonde nog alleen, en kwam daarna vaak even aanwippen. Het klikte meteen tussen Tjardie en Leonie. Met spijt moesten ze drie jaar later afscheid nemen als burens, omdat ze moesten verhuizen nadat Jonie was geboren. Inmiddels had Leonie Siem leren kennen, met wie ze een paar jaar later trouwde. Lennard en Tjardie hadden een huis gekocht in een gezellige buitenwijk van de stad aan de Beverkade, waar ze nu nog steeds met genoegen wonen. Ook Siem en Leonie kochten later een huis, niet zo ver bij dat van Tjardie vandaan. In de loop der jaren hebben ze veel met elkaar meegemaakt. Eerst nog de geboorte van Thomas, daarna die van Leonies kinderen. Toen het ongeluk van Lennard. Leonie is in die jaren als een zuster voor Tjardie geworden. Ze haalt Tjardie vaak uit de put door haar vrolijke aard. Tjardie knapt altijd weer op na zo’n kort bezoekje. Met Marion, haar twee jaar oudere zuster, heeft ze trouwens ook een goede band, maar die verloopt meestal via de telefoon, vanwege de lange afstand. Met de broers Ted en Han heeft ze wat minder contact. Zij zijn dan ook wat jonger, net als Teds vrouw. Han is nog niet getrouwd, maar dat zal waarschijnlijk binnenkort eveneens gebeuren. Leuk, een bruiloft in het vooruitzicht. Het kan echter ook zijn dat Han er niet zo’n ‘toestand’ van wil maken, zoals hij het eens uitdrukte. Ze zal dus maar afwachten.

Lennard zit nog steeds bij de radio.

In de keuken is Ruud bezig brood klaar te maken. De lange tocht naar huis maakt hem altijd hongerig. Het aanrecht ligt bezaaid met kruimels. Wanneer hij naar zijn kamer wil gaan, wijst Tjardie hem erop. Onwillig veegt hij met de doek het spul in de gootsteen.

Tjardie glimlacht. ‘Hoe was je proefwerk?’

‘Onvoldoende’, zegt hij met een ongelukkig gezicht.

‘Volgende keer beter’, troost Tjardie.

Zijn gezicht klaart op. ‘Morgen een feestje bij Linette.’

‘O, is ze jarig?’

‘Nee, gewoon, zomaar, plaatjes draaien, beetje dansen.’

‘Komen er nog meer?’, vraagt Tjardie, terwijl ze water in de ketel doet.

‘Mmm, Frank en Ben en Wim geloof ik, en wat meisjes.’

‘Blijven haar ouders ook thuis?’

‘Ja, hoor eens, dat weet ik niet. Zal wel.’

Tjardie zal maar niet meer verder vragen. Dat gezeur maakt Ruud alleen maar kriegel. Ze zou nog wel willen weten hoe laat het feest is afgelopen. Of hem willen waarschuwen geen alcohol te drinken en niet te roken. Ze doet het maar niet. Ze moet hem ook een beetje vertrouwen. Ruud zal geen gekke dingen doen. Toch is het moeilijk. Uiteindelijk staat ze er alleen voor. Aan Lennard heeft ze niets, wat dat betreft. Die merkt niet eens dat de kinderen weg zijn. Iets te hard zet ze de ketel op het gas.

Ruud kijkt op. ‘Is er iets?’

‘Ach nee. Ik dacht aan je vader.’

‘Maak je maar geen zorgen’, raadt Ruud aan. Fluitend verdwijnt hij naar boven, gewapend met een bord vol brood. Zijn natte jas hangt te druipen in de gang.

Tjardie doet die over een hangertje bij de verwarming. Meteen belt Jonie. Ze komt niet thuis. Ze mag bij haar vriendin Arja blijven eten. ‘Misschien ook slapen.’

‘Wat is misschien? Ja of nee?’, wil Tjardie weten. Ze wacht op antwoord terwijl de vriendinnen samen overleggen. Ja dus, en morgen komen ze samen naar Jonies huis. ‘Oké’, zegt Tjardie, terwijl ze bedenkt dat het maar goed is dat ze Jonie niet ziek heeft gemeld. Samen met Lennard drinkt ze nog een kop thee. ‘Hier is je boek, gemakkelijk te lezen. Was het een leuk programma op de radio?’, probeert ze.

Lennard haalt zijn schouders op. Hij weet blijkbaar al niet meer waar het over ging. Vragen hoe zij het gehad heeft, doet hij niet.

‘Ik ben bij Leonie geweest’, vertelt Tjardie.

Lennard knikt.

‘Zo leuk, die kleintjes’, zegt Tjardie vertederd.

‘Kleintjes?’

‘Ja, van Leonie. Fieke, je weet wel, en die baby.’

Weer knikt Lennard.

Tjardie doet dan maar geen poging meer om zijn interesse nog te wekken.

‘Wat eten we?’, vraagt hij dan.

Ja, eten is het enige waar hij nog weleens belangstelling voor heeft. Dat ergert Tjardie weer een beetje. 'Boerenkool met worst. Heb je honger?'

Nu lacht Lennard. 'Lekker.'

Tjardie lacht maar mee. 'Jij bent al net zo'n lekkerbek als Ruud. Ik zal maar een grote pan klaarmaken. Hoewel, Jonie eet bij haar vriendinnetje. Ze blijft daar ook slapen.'

Het is een beetje stil aan tafel, nu Jonie er niet is. Ook Ruud is niet erg spraakzaam. Hij zit zeker met zijn gedachten al bij het komende feestje. Tjardie gunt het hem wel. Ze heeft hem al zo vaak iets leuks moeten weigeren. Laatst ook dat dure schoolreisje naar Italië. Het ging echt niet. Jonie had die reis naar Engeland ook moeten afzeggen. Van zulke dingen baalt Tjardie. Toen Lennard nog goed was, en zij haar baan had, kon het allemaal wel. Nu hebben ze zelfs de auto weg moeten doen. Die mist Tjardie nog steeds, zeker met al die boodschappen. Net als de ritjes naar haar familie. Ze moet nu maar afwachten wanneer zij hierheen komen. De kinderen halen of brengen is er dus ook niet bij wanneer ze 's avonds een feestje hebben. Toch klagen ze niet. Meer dan eens heeft Tjardie een van de andere ouders moeten inschakelen zodat Jonie niet alleen naar huis hoefde. Maar Tjardie redt het wel met een beetje overleg. Bovendien verrast haar vader zijn dochter nog weleens met een envelopje, zoals laatst met die dure decembermaand. Tegenwoordig verdient Ruud er 's zaterdags gelukkig wat bij, als hulp bij de fietsenmaker. Banden plakken en velgen schuren. Zijn handen moeten het ontgelden. Stel je voor dat Linette niet van werkhanden houdt. Tja, Linette. Tjardie heeft haar één keer vluchtig gezien toen ze met een groepje jongelui buiten op Ruud stond te wachten. Het is een mooi meisje, een beetje exotisch, waarschijnlijk met een Indische achtergrond. Tjardie heeft er begrip voor dat Ruud verliefd op haar is geworden. Wie weet, een toekomstige schoondochter. Toch hoopt ze dat Ruud zich nog niet zo jong zal binden. Eerst maar studeren en de wereld leren kennen. Lennard en zij zijn ook jong begonnen. Twintig was Tjardie toen ze Lennard ontmoette. Drieëntwintig toen ze gingen trouwen. Een jaar later was ze al moeder. Maar spijt heeft ze er nooit van gehad. Tjardie houdt van haar kinderen. Het was een mooie tijd, tot vorig jaar dan.

De volgende dag is het druk, zoals altijd op zaterdag, een beetje rommelig. De wasmachine draait al vroeg, en de kinderen lopen af en aan. Ruud moet om negen uur bij zijn baas zijn. Hij neemt een flink pak brood mee. Thomas gaat zijn moeder helpen, de laatste boodschappen halen, iets waar hij eigenlijk een hekel aan heeft. De belofte dat hij straks koek mag bakken, maakt het een beetje goed. Inmiddels is Lennard ook ontwaakt. Tjar-

die wil dat hij opschiet en klaar is voordat de meisjes komen. Om elf uur zit hij in zijn stoel, en is Thomas aan het bakken geslagen. Tjardie ruimt de badkamer op, zachtjes mopperend op de troep die Lennard ervan gemaakt heeft. Leonie moest dat eens zien. Ze zou vast opgelucht zijn dat dat niet alleen bij haar het geval is.

Tjardie is net klaar wanneer er een grote BMW voor de deur stopt. Bezoek? Spiedend kijkt ze naar de gezette man die uitstapt. Dan herkent Tjardie de directeur van het autobedrijf waar Lennard voor werkte, meneer Van Dalen, een welgedane zakenman. Even dwaalt zijn blik naar binnen. Dan belt hij aan. Onwillekeurig strijkt Tjardie haar warrige haar naar achteren en trekt ze haar trui naar beneden. Ze ziet er niet op haar best uit. Maar hij moet haar maar nemen zoals ze is.

Meneer Van Dalen toont een joviale lach. 'Ah, mevrouwetje, komt het gelegen dat ik even langskom? Ik moest hier in de buurt zijn en herinnerde me dat Lennard hier woont.'

Tjardie glimlacht. 'Komt u binnen. Dat zal Lennard op prijs stellen.' Dat hoopt ze althans, want met Lennard weet je het nooit.

'Hoe gaat het met hem?', vraagt de man, wanneer Tjardie hem het hangertje voor zijn jas overhandigt.

'Dat gaat wel. Komt u maar mee.' Ze gaat de man voor naar binnen. 'Kijk eens, Lennard, wie hier is', zegt ze.

Lennard kijkt op. 'Meneer Van Dalen', zegt hij verrast.

'Maurits voor jou. Dat hadden we afgesproken', zegt de man, terwijl hij zijn hand uitsteekt. Hij schuift een stoel bij. 'Hoe gaat het, kerel?'

Op Tjardies vraag of hij koffie wil, antwoordt hij meteen: 'Graag.'

'Het gaat goed', zegt Lennard. Dan kijkt hij de man vol verwachting aan. 'Kan ik weer komen werken?'

Die vraag maakt meneer Van Dalen een beetje verlegen. Hij schraapt zijn keel. 'Nou, eh, ik denk niet dat de arts daarvoor toestemming zal geven.'

'Niet? Of heb je soms al een ander?', vraagt Lennard teleurgesteld en een beetje agressief.

Van Dalen haalt zijn schouders op. 'Dat moest ik wel. Zonder hulp kon ik het niet bolwerken.'

'Dat begrijp je toch wel, Lennard', zegt Tjardie, die de laatste woorden opvangt wanneer ze met de koffie binnenkomt.

'Ik kan niets meer', zegt Lennard weer somber. 'Zelfs niet voor mijn gezin zorgen.'

Tjardie krijgt het warm. 'We hebben het toch goed', sust ze.

'Goed?', valt Lennard uit. 'En Ruud dan? Hij kan niet eens naar Italië. En Jonie ook niet.'

Verbluft kijkt Tjardie hem aan. Ze dacht nog wel dat die kwestie niet eens tot Lennard was doorgedrongen. Zo zie je maar weer. ‘Volgend jaar zal het wel weer lukken’, zegt ze dan maar. Ze lacht even naar Maurits van Dalen. ‘Het eerste jaar was een beetje moeilijk’, zegt ze verontschuldigd. ‘Maar verder redden we het prima. Ruud heeft nu ook een bijbaantje. Dat scheelt weer een beetje.’

De man knikt, terwijl hij Tjardie wat aandachtiger opneemt. Dat vrouwtje gaat niet bij de pakken neerzitten. Het zal hier geen vetpot meer zijn. Dat begrijpt hij zo wel. Hij denkt aan zijn eigen gezin, zijn vrouw, met haar luxe leventje en haar eigen auto. Ook de hulp die ze in huis heeft. En als ze geen zin heeft in koken, gaan ze gewoon naar een restaurant. Hij denkt ook aan zijn twee jongens, die geen bijbaantje hoeven te hebben naast hun studie en waarschijnlijk allebei in de zaak komen. ‘Wat doet die Ruud van jullie?’, vraagt hij belangstellend.

‘Hij zit op het vwo’, antwoordt Tjardie trots. ‘Daarna wil hij verder studeren. Vandaag werkt hij bij de fietsenmaker.’

De man lacht. ‘Flink, hoor. Net als zijn moeder.’

‘Ik?’ Nu bloost Tjardie. ‘Niet altijd.’

‘U werkt dus niet buitenshuis?’, vraagt de man verder.

‘Nu niet meer’, zegt Tjardie met een knikje naar Lennard.

‘Ik was docente bij een opleiding voor verpleegkundigen.’

Van Dalen knikt waardierend. ‘IJverige mensen.’

‘Ik deed het graag’, zegt Tjardie kort.

De man knikt haar vriendelijk toe en zegt dan tegen Lennard: ‘Je hebt maar een flinke vrouw. Je mag blij met haar zijn.’

‘Ja, ja’, antwoordt Lennard afwezig, met zijn gedachten nog bij het verleden. ‘Morgen ga ik wel weer beginnen.’

‘Daar kan ik niet over beslissen’, zegt Van Dalen.

Boos kijkt Lennard hem aan. ‘Je wilt me niet meer. Die ander is zeker beter.’

Tjardie voelt zich opgelaten. ‘Neemt u het hem maar niet kwalijk’, probeert ze de situatie te redden. Ze legt haar hand op die van Lennard. ‘We vragen het wel aan de dokter’, stelt ze hem gerust. Intussen hoopt ze dat het bezoekje niet te lang meer zal duren. Gelukkig staat de man spoedig op om afscheid te nemen. Hij steekt zijn hand uit, die Lennard echter negeert. Dan laat hij het maar bij een schouderklopje. ‘Het beste ermee, kerel. En ik kom nog weleens aanwaaien.’

Tjardie laat hem uit met twee geagiteerde blosjes op haar wangen. ‘Neemt u het hem maar niet kwalijk’, verontschuldigt ze Lennard. ‘Hij is nu eenmaal erg veranderd.’

De man glimlacht geruststellend. 'Ik heb er alle begrip voor. Ik zou niet graag in zijn schoenen staan. En het valt voor u ook niet mee.'

'Ach, ik red het wel', antwoordt Tjardie.

Bij de deur keert hij zich naar haar toe. 'Als ik u ergens mee kan helpen, doe ik dat. Misschien over een poosje, als u bijvoorbeeld weer wilt gaan werken. Er is in een bedrijf als het mijne altijd wel iets te doen.'

'Ik? Bij u? Ik weet niet of dat wel kan. Bovendien heb ik altijd in de verpleging gewerkt. Maar bedankt voor het aanbod.' Ze glimlacht. 'En voor uw bezoek, al viel dat misschien wat tegen.'

Ook de man glimlacht. 'U bent een moedige vrouw.'

Wanneer Tjardie de deur achter hem gesloten heeft, blaast ze even uit. Op dat moment voelt ze zich absoluut niet moedig, alleen maar opgelaten. Enfin, hij is gelukkig weg. Toch aardig dat hij kwam, al gedroeg Lennard zich niet al te vriendelijk.

Het bezoekje heeft Lennard niet rustiger gemaakt, merkt Tjardie zodra ze de kamer in komt. Zenuwachtig trommelt hij met zijn vingers op de leuning van de stoel, terwijl hij uitvalt: 'Wat komt hij hier eigenlijk doen? Alleen maar zeggen dat hij me niet meer moet, en dat hij al een ander in mijn plaats heeft?'

Tjardie probeert Lennard uit te leggen dat de man alleen zijn belangstelling wilde tonen. 'Je weet zelf ook wel dat je al dat werk nu nog niet aankunt. Het zou je te veel vermoeien. Eerst moet je weer de oude worden, Lennard.'

Het lukt Tjardie niet hem gerust te stellen.

Lennard blijft mokken en schiet iedere keer uit zijn slof. Ook tegen Jonie en Arja wanneer die even later arriveren, druk en lacherig zoals meisjes op die leeftijd kunnen doen. Onredelijk valt hij uit dat ze beter hun mond kunnen houden.

Jonie is zulke uitvallen wel gewend, maar het vriendinnetje zwijgt verschrikt. Jonie trekt haar mee. 'Kom maar, we gaan wel naar boven. Pa heeft weer eens een gezellige bui', zegt ze tegen het meisje.

Tjardie wil het nog vergoelijken en loopt de meisjes na. 'Meneer Van Dalen was zojuist hier', legt ze uit. 'Nu is je vader uit zijn doen omdat hij daar niet meer kan werken.'

'Daarom hoeft hij nog niet zo stom te doen tegen ons', reageert Jonie heftig.

'Ach nee, maar hij voelt zich nu weer zo machteloos', probeert Tjardie nog. 'Nemen jullie maar iets lekkers mee naar boven. Het zal zo wel weer zakken.'

Dat laten ze zich geen tweede keer zeggen. Even later verdwijnen ze met

een blad vol naar boven. Vlak daarop hoort Tjardie hun gegiechel alweer, evenals vrolijke muziek uit de cassette recorder. Ze zijn het vervelende voorval kennelijk al vergeten, begrijpt Tjardie. Voor haar ligt er echter een schaduw over de dag. Het dringt tot haar door dat het waarschijnlijk altijd zo zal gaan in de toekomst. Opeens weet ze bijna zeker dat er geen genezing voor Lennard meer mogelijk is. Hij zal altijd blijven zoals hij nu is. Op dat moment vliegt die wetenschap Tjardie naar de keel. Ze ziet duidelijk voor zich wat ze in de toekomst te verwachten heeft. Lennard zal al zijn frustraties op haar en de kinderen afreageren. En de kinderen zullen dat op den duur niet meer pikken, waar Tjardie ze geen ongelijk in kan geven. Zo zullen zij hun heil en gezelligheid bij hun vrienden gaan zoeken, als ze hier alleen maar een boos gezicht zien, en de sfeer wordt verziekt door hun vader. Tjardie wringt haar vuisten terwijl ze zich afvraagt of zij het allemaal zal kunnen volhouden, misschien wel jaren lang. Maar ze moet ... Er is geen weg terug.

Wanneer Thomas zijn hoofd om de hoek van de deur steekt, komt ze weer tot zichzelf. Ze haalt diep adem en laat een beverig glimlachje zien. 'Hallo, Thomas. Wil je een kop chocolademelk?'

Thomas komt wat verder de keuken in en kijkt haar onderzoekend aan. Hij heeft zijn jas aan, ziet Tjardie.

'Eh, nee. Is er iets?', vraagt hij. 'Ik heb met Rinke afgesproken. Of moet ik eerst nog iets doen?'

Tjardie schudt haar hoofd. 'Nee, ga maar. Maar denk om de tijd.'

'Tot zo, mam.' En weg is hij.

Tjardie slikt even iets weg en pakt de juspan uit de kast. Ze zal het vlees voor morgen maar alvast gaan braden. Nu even niet naar binnen.

— Seija Berends —

Winnen door verliezen

Door het ongeluk van Lennard staat het huwelijk van hem en Tjardie onder druk. Lennard is veranderd en Tjardie voelt zich erg ongelukkig met de situatie. Zo vaak ze kan probeert ze 's morgens een uurtje te hardlopen en op haar weg ontmoet ze Alex, een weduwnaar, aan wie ze haar verhaal kwijt kan. De ontmoetingen verdiepen zich en Tjardie wordt heen en weer geslingerd tussen haar geweten en haar verlangen. Ze zal een keuze moeten maken, maar welke...

Seija Berends is een auteur met een lange staat van dienst in de VCL-serie.

In 1990 verscheen haar eerste roman in de serie en sinds dien komt met regelmaat een nieuw boek van haar uit. Eerlijke romans, waarin zich het leven van alledag afspeelt, maar die altijd weer bijzonder zijn!

NUR 344

ISBN 978-90-5977-277-9

9 789059 772779

www.vclserie.nl

VCL serie